

Szondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

Tartalom:

Gaál Gaszton. ▲ Tragédiák a városzobában. ▲ Pekár „makulátlan” munkatársa! ▲ Fehér és vörös hollók Budán. ▲ A magyar Straduarius. ▲ Esti séta a Rombach-utcában. ▲ Jótékonyági konyhák. Riportok, feljegyzések

Megjelenik hetenként.

Budapest, 1920 jun. 3. ▲ II. évfolyam 23. szám. ▲ Előfizetési díj $\frac{1}{4}$ évre: 50 korona.

♦ Kiadja a ♦
Központi
Sajtóvál-
alat
R. T.

ÁRA

Gondolat

Magas

„Magyar Jogi Szemle“

A jogászvilág nélkülözhetetlen szaklapja a Magyar Jogi Szemle. A Maganjog Tára, Hiteljog Tára, Polgári Törvénykezési Jog Tára, Büntetőjog Tára mellékletekkel együtt. Kéthetenként jelenik meg. Kérjen mutatványtérmet. Kiadóhivatal Gerlóczy-u. 11. Kapható még: könyvkereskedésinkben IV., Duna-u. 6. (Klotild-palotában, Belvárosi kávéház mellett.)

Hirdetéseket

a Nemzeti Ujság, Uj Nemzedék, Uj Lap, Gondolat, Képes Krónika és Neue Post-ra felvesz a kiadóhivatal, Budapest, IV., Gerlóczy-utca 11. sz. és a könyvkereskedésünk IV., Duna-utca 6. (Klotild-palota, Belvárosi kávéház mellett.)

BECSÜLETTEL A HAZÁÉRT! Szerkeszti: PILCH JENŐ

MOVE KÖNYVTÁR

Igazgató: Szombathy Kálmán.

Első szám. **A NAGY PER.** Irta Stocker Antal kuriai bír. Tartalma: Cserny és társai büntigye, Ferry, Borhy és Menkina csendőrtisztek, a két Hollán, dr. Berend, Szigeti, Madarász és Dobsa meggyilkolása. A törvényszék ítéletének és indoklásának teljes közlése. **Ára 16 K.** Kapható lapunk kiadóhivatalában, IV., Gerlóczy-utca 11.

OLVASSA

a NEMZETI UJSÁG-ot, az UJ NEMZEDÉK-et, a GONDOLAT-ot, a KÉPES KRÓNIKÁ-t, az UJ LAP-ot a NEUE POST-ot és a MAGYAR JOGI SZEMLÉ-t.

Kiadja a Központi Sajtóvállalat részv.-árs. IV., Gerlóczy-u. 11.

MOVE Katonai társadalmi hetilap.

A magyar országos véderő-egyesület hivatalos lapja. A tényleges nyugállományú, tartalékos és népfelkelő tisztek és altisztek közlönye. Katonának polgárnak egyaránt. Változatos gazdag tartalommal megjelenik minden pénteken. Felelős szerkesztő: Pilch Jenő. Szerkesztő Szombathy Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 4. Telefon: József 23-84. Előfizetési árak egész évre 96, fél évre 50, negyedévre 25 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BPEST, IV., GERLÓCZY UTCA 11.

Még mindig nem tudja, hogy a nemzetietlen, erkölcsetlen sajtó juttatta a bolsevista gajdeszba Magyarországot?

Még mindig nem tudja, hogy csak a becsületes, őszinte, komoly, nemzeti keresztény sajtó mentheti meg jövőnket?

Szerkesztőségi órák mindennap 10 és 12 óra között. Kéziratokat nem adunk vissza. Előfizetési ár: egy negyedévre 38 K.

Szondolat

Gaál Gaszton

Az egységesnek kikiáltott kiscgazdapárt sima tengertükréből egyszerre óriási habokattúrva bukott fel Gaál Gaszton feje.

A párt szigonyos istenei a legteljesebb békét és harmóniát szónokolták az ország felé, fennen hirdették a rendithetetlen belső egységet s közben a horizontra lassan felcsuszott egy sűrű fekete felleg: a gabonarekvirálás és a „maxi“.

Eleinte senki sem fogadta tragikusan azt a morgást, melyet Rubinek terve váltott ki a pártban. Érezhető volt, hogy a csizmás képviselők között hiányzik a vezérhang, mely a számoknak szárnyat adjon, egy koponya, amelyik a gát felé lódítsa az ellenvéleményt.

A másik pártból idegesen tekintettek át a kiscgazdákhöz s a pénzügyminiszter valutajavító terveit olyan féltékeny szeretettel figyelték, mint egy épülő várat, melyet minden pillanatban előnthes az árvíz, ha valahol szakad a gát. A keresz-

ténypárt mögött ott dobogott az egész tisztviselői kar szive, hevesebben, mint valaha és bizonyos tisztelettel néztek Rubinek hideg arcára, amelyen jóideig egy izom sem rándult meg.

A feszültség nőttön-nőtt, a kormány közhirre tette tervét, hogy a búzát 1000 koronáért kívánja elvenni a gazdáktól, mert menteni akarja a valutát és a városokat. A tisztviselők ezerért kapják majd, s ha az állam a külföldnek ötezerért adja el mázsáját, attól a lerongyolódott valuta áll a talpára.

Ekkor jött Gaál Gaszton, a kemény gaszkonyi legény és rámutatott a nadrágjára.

— Látod ezt a nadrágot, kegyelmes uram, mondotta Rubineknek. Egy parányi feshés volt rajta. Két perc alatt ki lehet javítani. S tudod mit kért a szabó? . . . Én húsz koronát küldtem s azt hittem, hogy gavallér voltam. Üzent, hogy küldjek még harmincat! . . . Mig ez így megy, addig nem lehet a búzát 1000 koronáért adni. És még hozzá viseljük el azt is csendben, hogy amit tőlünk ezerért vesznek el, azt az állam négyezerért, meg háromezerért adja el a külföldnek. Majd eladjuk mi gazdák háromezezerért!

Osztályérdekké nőtt tehát a jól felfogott egyéni haszon és Gaál Gaszton haza beszél, lévén maga is földbirtokos a Dunántul. Még nem is olyan régen, a Ház első padsorai-ból a közérdek nevében menydörgött Gaál a tisztviselők felé, amikor ismeretes összeférhetlenségi javaslatát indokolta meg. Hogy szerette volna akkor „megjavítani“ a tisztviselők valutáját, milyen hidegen, milyen tárgyilagos nyugalommal hasította szét államtitkárok koponyáját s a titkos felügyelő-bizottsági tagságokat. A Ház álmétkodva csapta össze a tenyerét, a nagy Puritán szavát úgy hallgatták, mint egy eljövendő szebb kor zenéjét és csak a márványhiányon mulott, hogy Gaál Gasztonnak nem emeltek fehér márványszobrot a folyosón és a klubban. Ő volt az Önzetlenség.

Most, mióta feslett nadrágjával úgy megjárta, azóta különböző veszedelmek fenyegetik az emberiséget. Egy drága cipőjavításért legközelebb ismét ellenzéki zászlót bont majd a kiscgazdapártban, sőt ha megharagszik a fogorvosára, kaszára-kapára fogja szólítani a derék parasztokat.

Nem is tudtuk eddig, hogy az a józan logika és bizonyos mértékű bölcsesség, mely Gaál Gasztont megkülönböztette pártjában többi képviselőtársától, olyan erényekkel jár karöltve, mint a rövidlátás és az önzés. A szobor végleg megbukott és a városi polgárság nem fogja körmenetben ünnepelni a gaszkonyi legényt, aki halálra akar éhezteni néhány millió magyart, mert szabója nem javította ki 20 koronáért — a nadrágját.

Tragédiák a várószobában

A házak olyanok, mint annakelőtte, az ég se változott, az emberek arca is olyan ezen a pálott, korai budapesti nyáron, mint máskor. Seholy se érezni és látni, hogy mi történt itten.

Egy délelőtt azonban fölmegegyek a közoktatási minisztériumba és leülök egy nagy, tágas várószobába, mely az udvarra néz. Körülbelül tizen vannak ebben a szobában, ügyes-bajos emberek, kik a tapétázott ajtó nyílását várják, tanárok, kik a cseh, román, szerb megszállt területről menekültek és köztük egy „budapesti kollega“, az irigyelt, a jómódu, akivel bizonyos tisztelettel, a vagyonnak kijáró megkülönböztetéssel beszélnek azok, akiknek a feje alól még az utolsó párnát is kihúzták és vagy marhavagonokban, vagy pedig utcapedakokon hálnak.

A budapesti kollega arcát hosszasan nézem. Ötven éves férfi lehet, a haja szürke, a ruhája szürke, a szeme szürke, az arca is szürke. Egyáltalában mindene szürke. Még a fogai is szürkék. Soha ilyen megható és szomorú szürkeséget nem láttam. Olykor köhög, s mintha ezzel a zörgő hanggal növelné maga körül a levegő szürkeségét.

Egyik menekült kartársával beszélget, halkan:

— Ebédidő van, — jegyzi meg a menekült.

— Igen, — mondja a szürke és krisztusi arcú, — ebédidő van.

Szombat

Szoktak még az emberek ebédelni is?

— De önök, kollega ur, állásban vannak. Mi csakugyan nem szoktunk, a vacsora idejét pedig átalusszuk.

— Mi is havonta, ha egyszer eszünk húst. De akkor aztán egy hónapig megérezzük. Lehetetlen ez, kérem. 1917 óta nem emelték a fizetésünket, pedig azóta a drágaság kétszeresére, háromszorosára felszökött. Én havonta 755 koronát kapok. Ebből bajos megélni. 2400 korona fizetés, 1900 korona jutalomdíj, 755 korona esik egy hónapra. Hogy mit csinálunk? Órákat adunk. Én még szerencsésebb vagyok, 20 koronát kapok egy óráért. De van sok kartársam, aki heti 19 óra után, mikor már kibeszélte a tüdejét, a füledt, rosszul szellőzött tantermekben 15, sőt 10 koronáért ad órákat, hogy a fizetését valahogy megszerezze. Így havonként összegürcölünk 1500 koronáskát. Máskülönben sokat betegeskedünk. Tetszik tudni, kedves kollega, az ember tüdeje nem bírja . . .

A szürke ekkor csöndesen köhög, mintha igazolni akarná, hogy nem bírja a tüdeje. Az elégtelen táplálkozás és sok beszéd miatt újabban csakugyan kikezdte a tanárokat a gümőkór. Olyanféle hivatalos-nyavalya ez náluk, mint a nyomdászoknál az ólommérgezés.

A menekült szerényen megjegyzi:

— Nem mindenki él így. Olvastam az ujságban, hogy egy Dobutcai kereskedőnek 40.000 korona volt a cukrászszámlája s egy ur 1400 koronát fizetett ki egyetlen ebédjéért.

— Milyen jó lenne, — mondja a szürke, — ha ő ülne ebben a

várószobában és én ülnék az ő helyében.

A várószoba homályos mélyén most megmozdul egy árnyék, melyet eddig nem is vettem észre. Régimódi, structollas kalap van rajta és hosszú fekete ruha, melyet belepett a por. Az arca sápadt, látni kiálló járomcsontjait. Az ódivatu kalap alól kifityeg néhány ősz hajtincs. Ő is beszélget egyik várakozó kollegájával.

— Én 600 korona segélyt kaptam magamnak és 600 koronát a fiamnak, aki szintén tanár.

— Ez egész kis vagyon, — mondja a menekült kollega.

— Egész kis vagyon, — sóhajt fel az öreg nő és maga elé néz.

Mostan olyasmiről beszélnek, amit nem hallani. Az öreg asszony arca megváltozik, a szeme kigyulad valami ismeretlen izgalomtól, úgy látszik, hogy a megszállt területen levő állapotokról fest gyorsan és lázasan valami izgatott képet.

Aztán hallani a hangját:

— Ki vannak festve, — szól az ősz nő, majdnem átmenet nélkül, inkább maga elé, mint annak, akivel beszél, akárcsak a színésznő, aki monológot mond a színpadon, — fűzik magukat és a hajukat is sütik. Olyan utálatosak. Hányszor néztem őket a villamoson, farkasszemet néztem velük és ők is bámultak rám, nem tudták, hogy ki vagyok.

Most feláll a székről, melyen eddig ült, a várószoba ablakához megy, mintha levegőt akarna. Kinn az ablakon, az udvarra, melyen a sárga melegség ég, reménytelenül.

— Ugy gyűlölöm őket, úgy utálok, — rebegi a kétségbeesés hangtalan hangján. Annyit sirok a hazám sorsán . . .

Szombat

Budapesten eddig még nem halottam soha, senkitől. Az hat meg, hogy nem írja körül, amit érez, hogy ilyen cikornyátlanul és régiesen mondja. Nálunk eddig még csak a márka áresése okozott izgalmat.

Aztán a könnyektől fuldokolva, halottsápadt arccal:

— Hogy is irhatnák alá azt a szerződést?

— Milyen szerződést? — kérdi szórakozottan a mellette ülő menekült, aki a keserűségében azt se tudja, miről van szó.

— Azt, — dadogja az ősz tanárnő és elnyeli könnyeit.

Olyan itt a hangulat, mint a halottasházban: a másik szobában fel van ravatalozva a halott, azt virrasztják, csak róla beszélnek, míg el nem fáradnak s ki nem szikkad szemükből a könny. Akkor kicsit várakoznak, ölbetett kézzel.

Nyilik az ajtó. Ősztövé, elszánt, fakóarcu fiatalember jön be. Barna nadrág, kék kabát, piszkos kemény gallér. A szalmakalapja fönt ketté van repedve.

A szolga, aki bevezeti, sokkal jobban van öltözve. Ő látszik szolgának, az ujonnan érkezett, pedig ő a tanár. Kicsit káprázik még attól a napfénytől, mely az utcán szemébe esett, zavartan tekintget körül, aztán leül.

Mereven néz az ősz nőre. Az is ő reá.

Aztán fölkelnek mind a ketten.

— Ödön, — mondja a nő a felismerés hangján. — Meg sem ismertem. Annyira lesoványodott.

A fiatalember mentegetőzik:

— Én se... Ön is... Ön is megváltozott...

— Mi történt azóta velünk, — panaszkodik a tanárnő, most már gépiesen s érezni, hogy ezt a tör-

ténetet már sokszor elmesélte. — Béla egy kis parasztszobában lakik a három nagy fiával. Ő is tiz kilót soványodott.

Ekkor elakad a hangja és a fiatalemberre néz.

— Hogy került ide?

— Átszöktem a vonalon. Éjjel. 150 kilométert gyalogoltam.

Az egész városzoba rámered: nézik azt a magyar tanárt, aki 150 kilométer gyalogos ut után végre a miniszteriumba érkezett.

— Mi van a kollegáinkkal? — kérdezi az ősz nő.

— Műhelybe járunk, — felel a menekült, — rendőrök vigyáznak ránk, de azért egyikünk sem szegte meg a szavát. Október óta nem kaptunk fizetést, nyolc hónapja, de tudjuk, hogy jönnek a testvéreink.

Most halotti csend van a teremben. Az összes arcok fölemelkednek, úgy néznek erre a szegény és sovány kis tanárra, mintha nagyon magasat látnának és a prédikáló szava ottan csillog egy könny alakjában a figyelők szemében.

— Jaj, milyen szép város volt, — sopánkodik az ősz nő, — hogy szerettek engem is, olyan jól éreztem magamat. A Léva-ünnepen nekem kellett volna beszélnem a növendékeknek.

Aztán a tanár felé fordul:

— Meddig marad itt, Ödön?

— Holnap megyek vissza. Megint 150 kilométert kell gyalogolnom.

— És ha agyonlövik?

A fiatalember vállat von és gondolkodik:

— Ez kötelességem. Vannak olyan kollegáim, akiknek családjuk és gyermekeik vannak. Nekem nincs se családom, se gyermekem. A hazámat is elvették tö-

lem. Mit vesztek én? — és mosolyog.

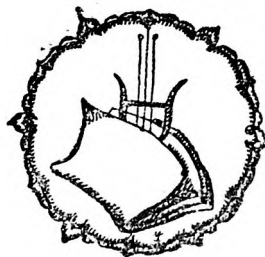
Ebben a pillanatban átsurran a termen egy fiatal, jól fésült miniszteri titkár, aktatáskával és iratokkal a kezében. A szürke ember kiegyenesedik, a várakozók fölfigyelnek, nyílik a tapétaajtó és fogadni kezdik a feleket.

Én pedig kimegyek az utcára, mely épp oly közönyös, mint annakelötte. Mit is tudja ez a szivtelen és hitvány budapesti utca, hogy mi megy végbe a magyar lelkekben és a villanyoson milyen szentek, milyen martirok mellett állunk. Az emberek most is szövik-fonják kis üzleteiket, kövér urak szivaroznak, kétfogatukon és elfüstölögnek a gépkocsikon.

Én pedig szeretném megállítani az összes kocsikat s az utcán végigrohánva ordítani.

Pekár „makulátlan“ munkatársa!

Tisztelt Szerkesztő ur! Pekár államtitkár urválságában kioktatja Szabó Dezsőt, hogy „nem vihet a keresztény társadalomban olyan szerepet, amelyet csak makulátlan emberek vindikálhatnak maguknak“. Kiváncsi voltam, hogy kik is azok a makulátlan emberek, akikkel Pekár államtitkár ur kéz a kézben halad? Kivételesen megvásároltam a Magyar Muzsa legújabb számát, bár 17 korona volt az ára. A 430. oldalon rátaláltam Hangay Sándorra, akivel Pekár államtitkár ur saját legújabb novellás-könyveiről íratott bírálatot.

Ki ez a Hangay, Pekár makulát-

lan munkatársa? Engedjük el neki, hogy a Károlyi-korszak alatt a hadsereg egyik főbomlasztója volt, repülésügyi kormánybiztos, akit Hel-tai városparancsnokkal egy sorban emlegettek. Csak egy versére akarom felhívni a figyelmet. Ez a vers az Érdekes Ujság 1919. június 26-i számában jelent meg, a tanácsok kongresszusa megnyitásának alkalmából. A vers címe: A vörös hajnal híj, — s ez a legkommunistább vers, amit magyar nyelven írtak. Néhány sort adok itt belőle:

... Örüljete! a lomha égen
Nem járnak angyalkák fehéren,
Hazug papszáj hiába mondta!

Itt él a szegények ébredése!
Biborból, fényből nem maradt,
Csak bosszú van, meg bús harag.

Szemük kigyúl, izmuk feszül,
Trónus borúl, kereszt ledül.

Nincsen pap és nincs áldozat,
Nincsen úr, gőg, s nincs kárhozat,
A zászlójuk vörös szín vére.

Vörös vitézek, drága katonák,
Tiporjatok ez uj hajnalon át
A cél felé, hol vörös nap ragyog.

Mutatóba ennyi elég. A sorok kiszaggatása nem tendenciózus, bárki utánanézhethet, a vers hatása egészében még lázítóbb. Ezt a Hangayt tartja Pekár makulátlanak, ezt veszi magához dolgozó társnak a Területvédő Liga cégére alatt megjelenő Magyar Muzsához.

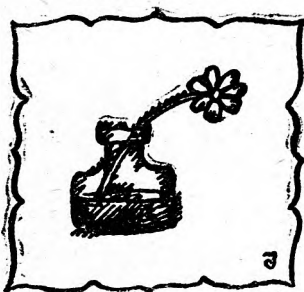
Ennek a Hangaynak az esetében nem elég „irodalmi fórumok igazolóbizottsága“ sem, kérjük az államtitkár urat, hogy munkatársát, Hangay elvtársát állíttassa a magyar törvények elé. És addig is intézkedjen sietve, hogy a Magyar Muzsával ne izengesse nekünk: Pekár szerkesztő urnak melyik könyve a legkedvesebb „nekünk, magyaroknak“.

Szerkesztő urnak stb.

N. S.

Fehér és vörös hollók Budán

Gémlábu sasok, csodalények.
Minők nem voltak soha tán...

Ki ne ismerné Corvin Mátyás nevét? A nagy királyét, akihez a magyar renaissance virágzása, a független Magyarország utolsó fényes korszaka fűződik. A történészek nem tudják kellően méltatni jelentőségét, a méltatást méltóbb emberek sajátították ki, akik Budán a Korvin-téren, a Vigadó-kávéházban, vagy a Fő-utcai Három verébben megalakították a Hollós Mátyás-társaságot. A Hollós Mátyás-társaság alapítása olyan ellenforradalmi tény, melyet kulturhistórikusaink nem tudnak eléggé méltányolni. A társaság kontrát mondott a Petőfi-társaságnak és le is főzte. Tökfilkóval seperte be az ütést. Annyi tehetségtelent ugyanis a Petőfi-érdekltség sem tud kimutatni, mint a Hollós-társaság. Ugy látszik, a konkurzus feltétele a tehetségtelenség és a Budán való lakás volt.

A társaság hatásköre a Három Verébtől a Vigadó-kávéházig és a Jäger Ignác-féle vendéglőtől egész Bagyik mesterig terjed. Ezeken a helyeken gyűlnek össze J. Viraágh Géza vezérkari főnök rendelkezése alatt, aki viharvert hollója a budai közéletnek, miután szeplőit sikerült megszüntetnie a Budai Napló című lokális lap kenőcsével.

Mindenekelőtt fejtsük meg, hogy mit jelent az a J. betű a neve előtt. Annyit jelent, hogy *Jaskula*. Most már döntse el a Hollós Mátyás-társaság, hogy melyik a gílt, a *Jaskula-e*, vagy a *Viraágh*? Mivel a Virágnak illata van, *Jaskula* ur kibontotta kelyhét és ezen a néven szerepel. Lapjában, abban a jó Budai Naplóban, mulatságos lokálpatriotizmus nyilatkozik meg. Haddat üzen mindennek, ami nem budai. Csak önmagáról feledkezett meg *Jaskula* ur, pedig tudtunkkal ő is csak Budán — lakik. El kell azonban ismerni, hogy szereplése és letelepedése friss vérkeringést vitt a budai közéletbe, mert a budai cégeket eddig megkímélték a hirdetői vigécek, most azonban a Budai Napló című keresztény vallásrökölcsi alapon álló harsona megismertette e jámbor budai spiszekkel a hirdetésszerzés technikáját. De *Jaskula Viraágh* nem elégedett meg lapjával, hanem szükségesnek tartotta, hogy néhány rezes szakállu és cugoscipős öreg urat is maga köré csödütsen, akik vezérlete alatt kitűzték a Hollós Mátyás-lobogót a Három Veréb homlokára.

Kik vannak ebben a társaságban? A fővezér *Jaskula* ur. Róla már nyilatkoztunk. Az alvezér *Kiss Menyhért*, róla talán fölösleges is nyilatkoznia. Tehetségének rádiusa egész Csensztochováig eltapintott, amikor is az ottani Szűz Máriához keresztény nemzeti alapon egy költeményt intézett, melynek hatása alatt az ottani pálos-atyák riadtan hagyták el celláikat és elszéledtek a világban. Egyébiránt ő képviseli a sokorópátkai stilust a magyar lírában. A ked-

es Patacsy Menyus szokta a Három Verébben felköszönteni Juskulát, míg Menyus köszöntését Szávay Zsül vállalja magára, aki fiával együtt iparkamarai titkár volt szerte hazában, emellett azonban annyira belegázolt a magyar alanyi költészetbe, hogy Feleky Sándor idényköltő azóta nem tudja fájdalommentesen huzni a zápfogakat. A zenei szakosztályt Tarnay Lojzi képviseli, aki primadonnája a társaságnak és állandóan cikkeket követ el kis kutyájáról a Budai Naplóban. Külön fejezetet képvisel nagy fejével Géczy István, az öreg népszinműíró, aki azonban nincs egy platformon Jaskulával. Jaskula-Viraagh ugyanis ragaszkodik ahhoz, hogy a Hollós Mátyás-társaság erkölcsi tőkéje napilap alakjában realizálódjék, ezzel szemben Géczy István minden untalan rámutat a budai színészet hanyatló állapotára, amelyből csak egy erős kezű és 192 cm. magas szindirektor, továbbá egy kőszínház szabadithatja meg a városrészt. A napilap Géczynek egyáltalán nem sürgős.

Más oldalra tartoznak a Hollós Mátyás-társaság viharvert, de nem fehér holló bolsevistái. A vörös hollók élén Hangay (Fittler) Sándor károg, aki a magyar költészetben ott liheg Kiss Menyus és a két Szávay Zsül oldalán. Eddig még Feleky Sándor sem tudta eldönteni, hogy melyikük a nagyobb. Most tehát mi eldöntjük. Hangay, akit borzas haján kívül rokoni kötelékek fűznek Giesswein Sándorhoz, a nagy pacifistához, vörösöves nagybátyjával szemben már 1918 novemberében kitűzte a pacifizmus

zászlaját a Pesti Hirlap című napilap homlokára. 1918 novemberében ugyanis egy verset követett el, melynek címe: Nem kell király! Pacifizmusában annyira ment, hogy a Károlyi-rezsim alatt elvállalta a légügyek kormánybiztosságát. Nem ragaszkodott személyekhez, hanem csak elveihez, mert amikor kitört a diktatura, hamarosan Böhm Vilmos elvtárs mellé szegődött, akinek parancsörtsztje volt végestelen-végig. Mint ilyen, rettentő terrort fejtett ki a hadügyi népbiztosságban, ahol is kijelentette a tiszteteknek: „Tudjátok meg, hogy Böhm barátom azt teszi, amit én mondok. Azt és akkor rugatom ki innen, akit és amikor akarom“.

Főhadsegédi működésével egyidőben zengette bele a világba a Vörös vonat és Proletár ima című verseit. Ez utóbbi vers a következő sorral kezdődik: „Ötágu csillag vérvörös csóvája...“

A vérvörös csillag csóvája kialudt ugyan, azonban Hangay-Fittler ur tehetsége nem. Egyszerűen bemázolta fehérre és a Hollós Mátyás-társaság legtevékenyebb tagja lett. Ott ugrándozik mellette Istók János szobrász is, aki a diktatura alatt beállott vörös katonának és egyike volt a leghangosabb száju bolsiknak. Erről különben a szobrászművészet sokat tudna beszélni.

Ha már költészetéről van szó, Jaskula sem marad hátrább az agarakkal. Budai Napló című világlapjának husvétii számában egy verset követett el, amely a következő kérdésben foglalódik össze: „Krisztus az egész világot megváltotta, őt, az öreg rozzantat, ki váltja meg a

szerellem kinjaitól?" Eddig még nem akadt jelentkező. A cégek hirdetés alakjában váltották meg kinjaitól, amelyek nem voltak szerelmiek. Ugyanebbe a lapba harmatozta bele „L'entente terrible” című költeményét, amelynek rettentő hatása volt az ántánt felé, annyira, hogy Apponyi Albert a Krisztics Sándor-féle béketevékenység irataihoz csatolta, mint örök dokumentumát a magyar diplomáciai művészetnek.

Ez a fényes társaság elszédítette gróf Andrassy Gyulát, aki május 19-én Jaskuláék rendelkezésére állt és az összecsőditett naiv közönségnek beszédet mondott a Vigadóban. A nemes gróf csak utólag értesült, hogy miféle hinárba lépett. Azt hisszük, többet nem fogja senkisé megszólaltatni a Hollós Mátyás cégére alatt, mely társaság, ha megmarad a kvaterkázó öregek és a divatból kiment költők ivóköreinek, a legnagyobb örömmel üdvözlötetett volna. Hogy kulturtényezővé tolja magát, az ellen élénken tiltakozunk. Ugyis mint keresztények, ugyis mint budaiak.

A magyar Straduarius

A napilapokban olvastuk, hogy a firenzei sajtó elragadtatással emlékezett meg a vendégszereplő Koncz Janiról, kiváló hegedűművésznőről. Az egyik firenzei ujságból következő idézetet is hozták a lapok: „A művész kitűnt hatalmas tehetségével és megkapóan nemes hangju

hegedűjével, amelyért 15.000 svájci frankot ígértek neki.” Azt is mondták a lapok, hogy ez a pompás hegedű Tóth János pesti hegedűkészítő műhelyéből került ki, „s legközelebb mérközni fog az egykor Paganini által játszott Guarnerius del Gesu világhírű remekével.”

Elküldtük munkatársunkat Tóth Jánoshoz, akit Kossuth Lajos-utcai műtermében talált meg. Villogó szemü, fekete haju ember Tóth ur, ki a sajtó képviselőjét nagyon barátságosan fogadta, majd szobájába vezette. Hegedűk vannak itt üveg-szekrényekbe rejtve s a falon világhírű művészek arcképei.

— Igen, ezek nagy művészek itt valamennyien — szolt Tóth ur a falra mutatva — *elkérték hegedűimet*. Hogy pár nevet is mondjak: a belga *Isaye*, az angol *Verel*, a lengyelek közül *Huberman Broniszláv*. *Ez utóbbi 67.000 márkás Straduariusát cserélte fel az én művemmel!* A magyarok közül *Weil Magda* is az én hegedűmre tért át, s *Telmányi* minap rendelt meg egyet Kopenhágából. *Most három hegedűt készítek. Kettő svájci megrendelés, egyenkint 15.000 frankért. A harmadik olasz művész számára készül 25.000 líráért.*

Munkatársunk megkérte Tóth urat, mondana el egyet-mást életéből.

— Szegeden kezdtem meg a művészi alkotást, — mondta szerényen. — Tizennégy éves koromban, 1888-ban arattam az első sikeremet. *Azóta hirnevem bejárta az egész világot!* Kezdetben évenkint két-három hegedűt készítettem, utóbb már hatot-hetet, s most tartok a 67-es opusnál.

— Igazán nem szükséges, — folytatta, — hogy az ember tradíciókkal rendelkezzen. Guarnerius sem származott hegedűkészítő családból, Nemessányi, minden idők legnagyobb (?) mestere, ablakos tót volt. A művészetnél a tehetség számít, hiszen Fadrusz is lakatos volt.

Szombat

— Megfordult már külföldön? — kérdezték Tóth urtól.

— Megfordultam mindenütt, de elmondhatom, *hogy semmit sem tanultam idegenektől.* Straduarus és Guarnerius del Gesu egész életüket Cremonában töltötték s mégis a hegedükészítés örök dicsőségei lettek.

Tóth ur azután küzdelmeiről beszélt, melyekkel el akarta oszlatni azt a téves hitet, hogy csak régi mesterek kijátszott művei lehetnek remek-hegedük. 1919-ben könyvet is írt erről a tárgyról „A hegedű” címmel.

— Sajnos, — folytatta keserűen, — hogy nálunk még mindig félülnek önállóan művészek a régi hegedük meséjének, amit a hegedűüzérek, sokszor igen magasrangu üzérek, ki is használnak. Pedig 1916-ban a Párisban tartott nemzetközi hegedükiállítás jelentése szerint nyolcvan mű szerepelt s négy mester multa felül a Straduarus hegedüket. Misa Elman, a zsüri tagja, rögtön megvált ódon hegedűjétől s az új mesterektől vásárolt. *Magam is most készülök egy nemzetközi hegedüversenyre. Ha a békét aláírjuk, akkor részt vehetek rajta s biztos vagyok, hogy elhozom Magyarországnak az aranyérmel.*

Ezt nagyon büszkén mondta Tóth ur. A verseny alighanem szeptemberben lesz.

Mikor munkatársunk kéziratát vetjük, kissé megdöbbsentünk a 25.000 és 15.000 lirakon és frankokon. Ennyi svájci frank mégis csak egy millió korona. Sok egy kicsit, talán tévedés lesz itt, gondoltuk, talán olcsóbban is lehet hegedűt kapni Tóth urtól. Elhatároztuk, hogy majd csak akkor adjuk ki az írást, ha munkatársunk eredetiben is látta a megrendeléseket. Akkor azonban egész számat adunk a szerencsés mesterről, aki hat-hét milliót keres egy esztendőben.

Miután az ügy nem volt éppen sürgős, elmúlt egy hét és közben lapunk is megjelent a Tóth-féle in-

tervju nélkül. A napokban egészen váratlanul *Tóth mester nejét jelentette be a szolgál.* Önagysága kissé idegesen mondta a következőket:

— Szerkesztő ur tartotta vissza férjemről azt a cikket?

Megnyugtattam, hogy csakugyan magam tartottam vissza az intervjut, miután szakkörök biztosítottak, hogy mégis valami tévedés lesz kedves férje előadásában, különösen az áratok illetően. Önagysága hevesen tiltakozott.

— Főiskolai hegedűtanárokkal beszéltem, — folytattam, — akik különben sincsenek tulságosan jó véleménnyel kedves férje műveiről. Legutóbb is szerepelt egyik főiskolai növendékelőadáson egy Tóth-féle hegedű, melyről a tanár urak közül többen azt mondták nekem, *hoggy kissé fás volt a hangja.*

Tóthné önagysága ekkor határozottan dühbe gurult s azt mondta, hogy *a Főiskolán összejátszanak a férje ellen.* Próbáltam megnyugtani, hogy erről szó sincsen, a tanár urak egész egyszerűen jobban szeretik a Straduarus hegedüket a Tóth hegedüknél.

— Abban csak nincsen sértés, — szépitgettem az ügyet — ha nekem Hubay mester híres Straduarusának hangja jobban tetszik . . .

Itt közbe vágott Tóthné:

— Önnek nincsen füle, uram. Hubay hegedűjét nem is lehet hasonlítani az én uram hegedűihez.

Nem akartam vitatkozni, a következő megoldást javasoltam:

— Jól van kérem, eltekintek a Főiskola véleményétől, kiadom férjéről a cikket, sőt felcífrázom dicséretekkel, *ha csak egyetlen 6000 lírás megrendelést is bemutat nekem.* A fenmaradt 19.000 líráról az ügy érdekében lemondok a szegények javára.

Tóthné uriasszony egy pillanara megdöbbsent, majd így folytatta:

— Doktor ur, Reményi házakat szerzett, míg nekünk napról-napra kell élnünk . . .

En is közbeszóltam:
— Egy kis, édeskis megrendelést akarok csak látni, asszonyom.
Ónagysága megvetően nézett végig rajtam és szólt:

— *Akkor nem önhöz jövök!*

És dühösen távozott. A telefonhoz mentem és felszólítottam a Főiskola egyik híres hegedűszakértőjét, hogy pontosan megtudjam, miben is áll a régi és az új hegedű kérdése? A tanár ur a következő magyarázatot adta:

— Előfordulhat, hogy egy híres régi mester hegedűjének is megromlik a hangja. A hegedűket Cremonában is fából készítették s a fa pusztuló anyag. Elmondhatjuk, hogy minél régebbi a hegedű és minél többet játszották, koptatták, annál közelebb van az elmuláshoz. Általánosítani azonban még sem lehet, mert a földkerekség legjobb hegedűi még mindig a régi olasz mestermunkák.

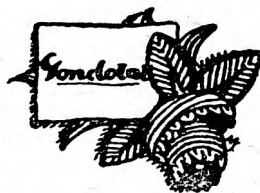
— Ami a Tóth-féle hegedűket illeti, *határozottan a jobb modern magyar hegedűkészítmények közé tartoznak.* Néha jobbak Reményi hegedűinél, de arról szó sem lehet, hogy Paganini Guarneriusával, vagy más elsőrangú, régi hegedűvel versenyezhetnének.

Sajnos, ez a tanár ur nem tévedhet. Sajnosabb, hogy összes főiskolai kartársai szerint pompás a hallása, biztos az ítélete és nem kétséges a pártatlansága — és legkíváltságos hegedűszakértőnk. A zenetörténelmi hűség kedvéért ideiktatjuk még, hogy a firenzei lap eredeti példányát, amelyben a 15.000 frankos hír megjelent volna, — legsajnosabb — nem láttuk. Mikor olvasni akartuk, Tóthné uriasszony szerint éppen „*másnál*” volt.

Ezek után bizonyos reménytelenséggel várjuk az arany metáliát.

Esti séta a Rombach-utcában

A jószagu Budáról jöttem aznap este, mikor a Rombach-utcába vetődtem. Kezemben virágos barackfa-

ágot lóbáltam, amit még a Filler-utcában téptem, még éreztem a Városmajor sűrű illatát, ahol a fák olyan dusak és úgy összefonják a nevelőnők s a labdázó gyerekek fölött a karjukat, mintha szirmokból akarnának új égboltot emelni a világ fölé. Milyen távol jártam Pesttől. Rezeda-utca? Tudod, hol van? Kis patakok mossák tisztára a kövezetét, ha az ég záport önt Budára. Rozmaring-utca . . . Rózsadomb, Virág-utca . . . Nem akarlak benneteket újra felfedni, de most, hogy itt állok a Rombach-utca sötét torkában, úgy tűntök fel előttem, mint felhők az esti égen, tengeren uszó vitorlák, mint az elérhetetlen csillagok.

Kietlen és zord így éjjel a Rombach-utca, olyan mint egy sziklás tengerszoros, a házak cingár jegenyék benne, vastáblák zárják a legkisebb ablakot is, s az ember lépte kísértetiesen kong az üres utcán. A szabályozatlan Vaskapunak lehetett ilyen formája, hol összetorlódott a hosszú Duna rengeteg szemete. Aki fölne az utca közepéről, az úgy érzi magát, hogy kiszáradt laguna fenekén áll s a házak falán ott szárad a csatakos hab. Nappal zsvivásár ez a sötét negyed, magyar szót csak a szél hoz néha ide a körut felől, a galíciaiak kaftánja suhog itt, egykor fehér harisnyájuk kilátszik a széles cugoscipőkből, s annyi maszatos gyerek hancurozik a keskeny járdán, mint a Dnyeszter partján, vagy a tengeri hajóállomásokon.

Éjjel a néptelenség szinte riasztó.

Szondolat

A vándor, ki budai kertekből téved ide, Egyiptomban képzele magát, vagy egy tuniszi kihalt negyedben, s rémülten oson át a halomba hányt szemétdombokon, vakon botlik bele a kapukban alvó dervisekbe, koldusokba, kik Jákob sziklája helyett ujságpapír csomóra hajtják le fáradt fejüket.

A köruton most, éjjel 11 óraker még teljes a forgalom, a lárma mint egy öbölbe hallik ide, s aki fülel egy kicsit, hallhatja az Andrássy-uti faburkolat dühörgését, amint hazafelé röpülnek rajta a ligetből a fogatok. A Rombach-utca siri csendbe takarószik, a híres templom két dagadt gömbje, mint két óriási kalarábé, árnyékot vet a holdfényben a „Szeged“ kávéház felé, ahol ugy virasztanak a vendégek, mintha mögöttük temető volna. A kávéház a portása a Rombach-utcának, ide mindenki benéz, mielőtt nekivágna a fekete sikátor-nak s míg a tükörablakok fénye elkiséri, addig biztonságban érzi magát.

A kávéházon túl kezdődik az igazi gheztó. Legelőször párologó szag üti mellbe az embert, valami vastag, zsiros levegő, amelyben hagyma, turó, tej, szappan, kávé, izzadság, kanavász, kender, narancs, svábbogarak és a pénz szaga kavarog. Honnan gomolyog ez a bűz? Mikor minden üzletet vaskapukkal zárnak be éjszakára, a házsorok ugy festenek, mintha szurokkal pecsételték volna le a földszintet. Sehol egy hetyke kis erkély, sehol egy virág-cserép az ablakban, vagy örökzöld, futóka, délignyiló, virágfürt. Almos, ócska, kopott függönyök mögött alszanak a rózsák, Hebron gyöngyei. A legtöbb ablakon sárga rongy lóg s még véletlenségből sem hagytak nyitva egyetlen egy ablakot sem. Hogy fulladhatnak odabent a tarka cihák között az emberek.

Idekint is hőség van s olyan kápráztató égbolt, hogy hajnalig elbámolná az ember. Itt-ott fény

szűrődik ki a függönyök lyukain át. Mit csinálhatnak odabent — valutát számitanak, vagy a Midrást magyarázzák? És miért nem sétál itt senki, miért nem hajolnak ki ablakon, miért nem beszélgetnek le a járdára, vagy a szomszédokhoz? A rendőr volt az élő lény, akivel vándorlásom alatt találkoztam e Szaharában, vállra fektetett fegyverrel ódöngött az uca közepén s ugy megnézett, mintha jegy nélkül léptem volna be a színházba.

Korcsma nincs az egész negyedben. Egy szerény kávéház mégis nyitva van, fekete kaftánosok számit fogyasztanak bent s hófehér kenyér áll az asztalon. A kőlépcsőkön aszott sziriai nő gunnyaszt, párokáját fekete csipkefátyol borítja. Megnéz, a barackfavirág szokatlan látványosság neki s utánam bámol, mint az idegen, aki most lát először idetévedt vendéget az illatos Budáról.

Sok a héber cégtábla. A rossz világítás eltakarja ugyan a szarkaláb betűket, de ki lehet venni, hogy itt minden van déligyümöleştől kezdve lioni selyemig s a gheztó nem szorul a Váci-utcai asszimiláns zsidók portékájára. Zárt világ ez, makacs erős vár s a Király-utca felé a házak már annyira összeszorulnak, hogy egy hosszú vasalódeszka eltorlaszolhatja az utcát.

Már majdnem kiértem a Rombach-utcából, mikor egy túlkölkő autó fordult be. Előtte, utána röpöködött a szemét, mint a fergegben. Egy nő ült a nyitott kocsiban, fehér fátyola uszott utána, s a soffőr sapkáján széles aranyszalag. A gép szirénája végighögött a halott sikátoron s megállt a Dohány-utca elején. A soffőr becsengetett. A ház-mester kijött a géphez, lesegiette a nőt és azt mondta neki gyengéden:

— Ma korán jöttél haza, lányom.

Jótekonysági konyhák

Hetekkel ezelőtt történt, hogy a buzgó hölgy — egy tiszteletreméltó, magas névre hivatkozva — kieroszakolta, hogy meglátogassam jótekonysági konyháját. Az ebéd határozottan izletes volt s a buzgó hölgy buzditására ki is irtam az ujságba, hogy „hol lehet jól és olcsón ebédelni?” Olyan jó és olcsó azonban még sem volt az ebéd, hogy a buzgó hölgy érdemeiről külön himnuszt engedélyezhettem volna. Pedig olyan szépen tudott kérni a buzgó hölgy, akit „némi félreértés folytán kellemetlen támadások értek az egyesülethben”. Legalább így mondta a buzgó hölgy, aki e sorok kevéssé óvatos íróját még így is alaposan félrevezette.

Félrevezettetésem idillikusan szü-zies története ott kezdődik, hogy a buzgó hölgytel telefonon megállapodtam: csak kettőkor megyek el a jótekonysági konyhába. A szemlét az éléskamrákon kezdtük, melyekben felsértések lógtak és mindenféle élelmiszer és sok-sok zsír volt felhalmozva. A buzgó hölgy azt mondta:

— Nehezen jártam ki az élelmezési minisztériumban ezt a sokat.

A raktárakból az étkezőterembe mentünk. Egy lélek sem volt már ott, az ebédidő elmúlt.

— Kóstolja meg szerény ebédünket, — unszolt a buzgó hölgy.

Az ételek izletesek voltak: leves, disznópörkölt babfőzelékkal, almásrétes. Kifejeztem megelégedésemet.

— S mindez csak hat koronába kerül, — mondta mosolyogva a buzgó hölgy. Persze, nem minden nap ilyen a koszt.

Ennek dacára beléptem a buzgó hölgy jótekonysági egyesületébe és megváltottam tíz napra az ebédjegyeket. Következő napon megjelent a szerencsétlen sorsu elismerő cikk, a jótekonysági ebéd azonban máris kétségbeejtően rossz volt. A következő napokon egyre komiszabb lett a koszt. Furdalt a lelkiismeret

és szomszédomnak, egy csendes budai építésznek elárultam, hogy én dicsértem ki az ujságban a buzgó hölgy konyháját. Elmondtam neki a cikk előzményeit is. Az építész boszankodva legyintett:

— Kár volt egy sort is írni. Magát is becsapták, mint a mult évben egyik kartársát, akit önagysága a saját ebédjével kínált meg.

Hát becsaptak. Haragomban lár-mázni kezdtem, tiltakoztam a gerstli és a kukoricakása chetetlen-sége miatt, mire a felszolgáló lány diszkrétén fülembé sugta:

— Tessék csak a konyhába fáradni.

Nem mentem ki a konyhába, inkább faképnél hagytam a buzgó hölgy jótekonysági konyháját és megmaradt ebédjegyeimet. A buzgó hölgy konyhácskája egyébként az Attila-köruton található.

Kiváló teljesítményei felhívták figyelmemet a többi jótekonysági konyhákra. Azóta végigjártam néhányat.

Nem utolsó hely a Molnár-utcai menza akadémica sem. Példátlan ételeket adnak itt a szegény egyetemi hallgatóknak. A mult szerdai ebéd például így festett: langyosviz, higrá eresztett burgonyafőzelék és levesescsészében kiszolgált, céllovésre alkalmas rizs. Mindez undorító szennyel körítve. Különálló visszaélés, hogy a kenyér fele sincs a megállapított adagnak. A menza szegyenletes étrendje annál inkább elítélendő, mert az állam nemrég 300.000 koronát utalt ki segélyezésére és megengedte a vezetőségnek, hogy a tiszántuli részek felszabadulásakor elsőnek végezhesse bevasárlásait az aránylag olcsóbb területen. A katonai hatóságok is segédkezet nyújtottak a menza bevasárlásaihoz, a holland misszió is legelőször a menzát segítette, — de mindennek semmi nyoma. Tíz koronáért ilyen támogatás mellett rendes ebédet, ehető ételeket nyújhatnának menzáék, mikor a nyereszkedésre berendezett büffékben hust

és kitűnő ebédet adnak tizennyolc koronáért.

A menzát dr. Syntinis báró vezeti. Syntinis tisztakezü férfi, de egyrészt nem ér rá a felügyeletre, másrészt a melléje rendelt bizottság saját szakállára intézkedik. Az egyetem rektora mulasztást követ el, ha nem vizsgálja felül a menza számadásait, mikor negyven év óta minden egyetemi hallgató a menza javára is fizet beiratkozásakor egy összeget. Nem szabad tűrni a rektornak azt sem, hogy a menza-bizottságot egy klikk nevezze ki, mikor azt az alapszabályok szerint a hallgatóságnak kellene választania és — ellenőriznie. Sürgős intézkedést kérünk.

A Huszár-akció konyhái tűrhetőek. Nagyon megfelelő az alkoholmentes étterem kosztja is, ahol nyolc koronáért lehet megebédelni. Itt napról-napra lehet jegyet váltani. A látogató közönség nagy részben keresztény tisztviselőkből áll. Magasrangu katonatiszteket is láttam itt, akik szintén meg vannak elégedve az ellátással. Mi akadály lehet annak, hogy az Attila-utcai buzgó hölgy konyháját s a főiskolai hallgatók menzáját is tisztességes ellátásra kényszerítsék? Budapest éhező, magyar népének védelmében hamarosan visszatérünk erre a tárgyra.

Szerkesztői üzenetek

Zenei főiskola. Ki indította meg a hajszát Bartók Béla ellen? Kinek fáj ez a nagy magyar zseni és páratlan munkássága? Megtudhatja a főiskola kapusától is. Mi csak annyit közlünk, hogy a Liszt Ferenc-téri intrikagyárban ivet köröztek a tanárok között, melynek aláírása állásfoglalást jelentett volna Bartók ellen. Az ivet tudomásunk szerint csak a kibocsátó „méltóságos” írta alá, aki az összes jelek szerint megérett a *Moravcsik-klinikára*.

Papir. Durand Félix urat, a papir-ügyek volt kormánybiztosát, aki már a bolsiknak is ügyesen dolgozott, majd *Heinrichnek* is jobb keze lett, *Herz Henry*, az *Első Magyar Papiripar* vezérigazgatója vállalatához szerződtette. Durandból igazgató lett s most elhagyja állami hivatalát. A jövőben kizárólag a hálás *Herzet* fogja szolgálni, kinek javára, szakkörök véleménye szerint, mai viszonyok között is érthetetlen kompenzációkat nyomott ki már a múltban az államtól. Egy vagon papirosért tiz vagon szenet járt ki Durand ur új gazdájának, sőt legujabban már 450 vagon borsodi szén jár *Herz Henrynek* 30 vagon papirosért. Durand tudja, mit csinál. És igazgató lett. *Herz* is tudja, mit csinál. Az új igazgató grammnyi pontossággal tudja, mekkora papirkészlete van az államnak. Nem haszontalan az ilyen értesültség, különösen, ha egyetlen célja van valakinek: minél drágábban eladni. Így van ez kérem, de Félix és Henry szerződéseit még sem fogják revideálni, nehogy megfázzanak szegények a zord cseh-szlovák télben.

.....

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár folyó hó 22-én tartotta dr. Kunz Jenő elnöklete alatt rendes közgyűlését, mely elhatározta, hogy a rendelkezésre álló 8,244,286.88 fillérsnyi tiszta nyereségből a 47 és 48 számú osztalékszelvevényeknek egyenként 62½ koronával, együttesen tehát 125 koronával, folyó hó 25-től való beváltására 6,250,000 korona, a nyugdíjalap gyarapítására 48,000 korona, jótékony célokra 100,000 korona és a tisztviselők külön javadalmazására 500,000 korona fordították. Elhatározta továbbá, hogy az 1918 és 1920. évi tőkefelemelések útján befolyt összegekből a nyugdíjalap javára 296,000 korona, a rendes tartaléktőke javára 19,100,000 korona irassék, 3,000,000 korona pedig rendkívüli tartalékok alakítására fordították. A megejtett választások alkalmával dr. Kunz Jenő, Hauszmann Alajos, Schanzer Ignác és Szitányi Géza az igazgatóságba újból beválasztottak.

DOHÁNYPÁC
valódi egyiptomi kapható **CITY**
DROGÉRIA, IV., Eskü-ut 5. és HON-
VÉD DROGÉRIA I., Attila-körút 2.
100gr. dohányhoz elegendő próbá-
díveg ára 15 kor. és a postakölt-
ség. 1/2 kgr. dohányhoz elegendő
adag ára 35 korona
és a postaköltség.

Finom
Zongorák
óriási választékban.
Sternberg
zongoratermelő
Budapest, Rákóczi-
út 60. (Saját palotájában.)

Brilliáns,
gyöngyöt, aranyat, plati-
nát és ezüstöt horribilis
áron vesznek
Singer Testvérek
VII., Rottenbiller-utca 24.
Telefon József 52-84.

Most jelent meg:
Dr. FABINYI TIHAMÉR,
a lakásügyek kodifiká-
tora szerkesztésében az

„**Új**
Lakbérrendeletek“
ről szóló könyve, amely
szakszerű magyarázat-
tal el van látva. — Tár-
gyalja az érvényben
maradott régi és az
újjonnan kiadott lakbér-
rendeleteket. — Kap-
ható minden könyvke-
reskedésben.

Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gaz-
dasági és lényképzési
cikkek állandóan raktáron.
Postán is szállít utánvétellel!

RADÓ
„Madonna“
DROGÉRIA
Budapest, VII., Thököly-ut 7. sz.